

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofci Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Ghervas Maria, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Russ Sergiu în numele inculpatului Pleșca Roman, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Pleșca Roman Xxxxx, născut la xxxx, originar din r-nul xxxx, s. xxxx și domiciliat în mun. xxxx, str. xxx, bl. x, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 13.01.2017 – 13.12.2017 (prima instanță);
2. 27.12.2017 – 18.01.2018 (instanța de apel);
3. 20.04.2018 – 30.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 13 decembrie 2017, Pleșca Roman a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate pentru un termen de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Profir Elena a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

În privința corpurilor delictive s-a dispus a fi păstrate la materialele cauzei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Pleșca Roman, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, la 13.06.2016 s-a deplasat în s. Pitușca, r-nul Călărași, unde, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că are nevoie de laptop ca să facă pariuri pe internet, a dobândit de la Profir Elena, locuitoare a satului xxxx, r-nul xxxxx un laptop de model ASUS 15,6 E502MABlue, la prețul de 8690 lei, astfel cauzând părții vătămate un prejudiciu în proporții considerabile.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Pleșca Roman în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, ca cauzarea de daune în proporții considerabile.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Jian Vladislav în numele inculpatului Pleșca Roman, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pleșca Roman să fie achitat.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- fapta incriminată lui Pleșca Roman a fost încadrată în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, exclusiv datorită faptului că partea vătămată susține că i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile ceea ce nu corespunde realității;

- valoarea laptopului conform paginii oficiale a magazinului online ENTER de unde a indicat partea vătămată că l-ar fi cumpărat, este de 5870 lei, iar în cazul cumpărării în rate prețul constituie 261 lei lunar. După aspectul cantității, bunul a fost însușit într-un singur exemplar. Cât privește însemnătatea bunului pentru partea vătămată, laptopul în sine nu are o valoare indispensabilă, adică nu este un bun absolut necesar pentru partea vătămată și nici nu are o însemnătate vitală pentru ea. La fel, caracterul considerabil al prejudiciului suportat de partea vătămată nu se încadrează după criteriul stării materiale și veniturilor părții vătămate, în condițiile în care aceasta este încadrată în câmpul muncii și dispune de venituri lunare regulate. Persoane întreținute partea vătămată de asemenea nu are. În asemenea împrejurări, calificativul „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” prezent în învinuire și acceptat în sentință de prima instanță este unul neîntemeiat, declarativ și care urmează a fi apreciat critic;

- constatând vinovăția lui Pleșca Roman, prima instanță nu a ținut cont de faptul că potrivit art. 75 Cod penal, vinovatului i se aplică o pedeapsă echitabilă și individualizată;

- prima instanță nu a motivat soluția sa în partea stabilirii pedepsei cu închisoarea, deși în speță era posibilă aplicarea pedepsei cu amendă, sau suspendării condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal;

- concluziile instanței la capitolul stabilirii și aprecierii personalității inculpatului sunt contradictorii, în condițiile în care în partea introductivă a sentinței se menționează că inculpatul anterior nu a fost judecat, iar în partea descriptivă se indică faptul că anterior Pleșca Roman a fost judecat;

- ținând cont de faptul că inculpatul la locul de trai se caracterizează pozitiv și anterior nu a fost judecat, la moment izolarea acestuia de societate prin stabilirea pedepsei închisorii este inechitabilă;

- în acțiunile lui Pleșca Roman nu se întrunesc elementele infracțiunii de escrocherie, deoarece delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil se face luându-se în considerare două aspecte importante: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Faptul că Pleșca Roman a eliberat părții vătămate recipisa prin care se obligă să-i restituie valoarea laptopului, se demonstrează disponibilitatea acestuia de a onora această obligație;

- din materialele și probatoriul acuzării nu rezultă scopul de cupiditate al inculpatului de a nu restitui această sumă părții vătămate, în condițiile în care nu este demonstrat faptul că inculpatul este angajat în câmpul muncii, are surse de venit și respectiv, nerestituirea sumei indicate are la bază intenția infracțională de escrocherie;

- în situația în care nerestituirea sumei date se datorează unor motive obiective, cum ar fi lipsa surselor bănești la inculpat, acțiunile lui nu pot fi calificate drept escrocherie, iar litigiul dintre părți urmează a fi soluționat potrivit procedurii și legislației civile.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1 și alin. (6) Cod de procedură penală și jurisprudenței CtEDO (cauzele Mihaes v. Franța – 25.05.1998, Kattan v. România – 21.01.2014) cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului Pleșca Roman, care a fost anunțat în căutare pe motiv că se ascunde de la prezentarea în fața instanței de judecată, iar până în momentul finisării examinării cauzei penale, locul aflării inculpatului nu a fost stabilit, fapt confirmat prin dosarul de căutare nr. 2017160105, intentat la 06 septembrie 2017.

Instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, prima instanță încadrând just acțiunile inculpatului Pleșca Roman în baza dispozițiilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a notat că deși inculpatul recunoaște parțial vinovăția în cele incriminate, vinovăția lui Pleșca Roman în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, este dovedită și prin următoarele probe administrate, cercetate de către prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume:

- declarațiile din instanța de apel și din prima instanță a părții vătămate Profir Elena (f.d. 129-130);

- declarațiile din prima instanță a martorului Profir Vera (f.d. 131-132);

- înștiințarea din 17 iunie 2016, plângerea înaintată de Profir Elena organelor de poliție (f. d. 12).

- recipisa semnată de către Pleșca Roman la 29.09.2016, prin care Pleșca Roman s-a obligat să înapoieze Elenei Profir, valoarea laptopului în mărime de zece mii de lei, în termen de o lună zile, însă care până în prezent nu a restituit prejudiciul (f. d. 24).

- ordonanța de recunoaștere a corpurilor delictive la cauza penală din 29 decembrie 2016, prin care ca corp delict a fost recunoscută recipisa scrisă de Pleșca Roman (f.d. 65).

Astfel, instanța de apel audiind participanții la proces, verificând prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, probele administrate la faza de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a conchis că prima instanță a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a notat că argumentele din textul apelului declarat de avocatul Jian Vladislav în numele inculpatului Pleșca Roman împotriva sentinței, sunt confuze și neconsecutive, excluzându-se reciproc, nefiind clar ce solicită avocatul - achitarea inculpatului de sub învinuirea înaintată, sau aplicarea unei pedepse mai blânde față de inculpat. Mai mult, instanța de apel a accentuat că avocatul a omis să indice temeiul juridic în baza căruia solicită ca Pleșca Roman să fie achitat, iar pe de altă parte, de vreme ce se solicită o pedeapsă mai blândă, rezultă că apărarea recunoaște comiterea infracțiunii de escrocherie de către Pleșca Roman.

În acest context, instanța de apel a respins ca fiind nefondată alegația avocatului inculpatului precum că în toate cazurile între inculpat și părțile vătămate au avut loc relații civile de împrumut, menționând că aceste afirmații se infirmă prin faptul că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, s-a constatat cu certitudine că Pleșca Roman prin înșelăciune a convins-o pe partea vătămată să-i dea laptopul pentru a paria pe internet, în scopul dobândirii ilicite a laptopului, inculpatul prezentând informație falsă precum că are nevoie de calculator pentru câteva ore, pentru ca ulterior, după ce a primit calculatorul, să dispară și să nu contacteze cu partea vătămată, să nu-i restituie laptopul până în prezent.

La fel, instanța de apel a respins argumentul apărării precum că recipisa anexată la dosar, semnată de către Pleșca Roman la 29.09.2016, prin care s-a obligat să întoarcă lui Profir Elena valoarea laptopului în mărime de zece mii lei, în termen de o lună zile, demonstrează că între părți au existat doar relații civile și demonstrează că Pleșca Roman a dat dovadă de bună-credință. La acest aspect, instanța de apel a precizat că Pleșca Roman a fost de acord să se întâlnească cu partea vătămată și mama acesteia și să întocmească recipisa doar după ce a fost înaintată plângere la poliție tocmai la 29.09.2016, ceea ce reflectă de fapt tendința inculpatului de a se eschiva de la răspundere penală, or, odată ce a fost semnată recipisa, prejudiciul oricum nu a fost restituit părții vătămate până în prezent, iar inculpatul iar a dispărut fără să restituie prejudiciul pătimatei, ceea ce demonstrează cert intenția directă a inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie, fiind prezente în acțiunile inculpatului a tuturor elementelor infracțiunii de escrocherie.

Instanța de apel a respins ca nefondat și argumentul avocatului precum că bunul nu este de o însemnătate indispensabilă pentru partea vătămată și prejudiciul cauzat nu poate fi calificat ca considerabil, or, potrivit legii penale, caracterul

considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, de prevederile art. 126 Cod penal, de poziția părții vătămate care a declarat că pentru ea este un prejudiciu material considerabil, ceea ce ține de prerogativa instanței de judecată. Coroborând prevederile Declarației Universale a Drepturilor Omului (art. 17), Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (art. 1 al Protocolului adițional nr. 1) și ale Constituției Republicii Moldova, cu alegația apărării despre însemnătatea bunului sustras pentru victimă, a atestat că valoarea bunului și utilitatea bunului pentru partea vătămată ca un prejudiciu material considerabil, într-un caz sau altul, nu justifică acțiunile ilegale de escrocherie ale lui Pleșca Roman.

În continuare, instanța de apel a făcut referire la prevederile art. 61, 75 Cod penal și a menționat că pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum, și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Subsidiar, instanța de apel a indicat că prima instanță întemeiat a reținut și ținut cont de prevederile art. 3, 6-7, 61-62, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de caracterul prejudiciabil și gradul de pericol social al faptei comise, infracțiunea comisă de inculpat făcând parte din categoria celor grave prin prisma art. 16 Cod penal, de faptul că până în prezent nu a restituit prejudiciul părții vătămate, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost în conflict cu legea penală (f.d. 47), are o multitudine de abateri potrivit cazierului contravențional (f.d. 51), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 56, 58), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d. 55), este anunțat în căutare, eschivându-se de la prezentarea în ședința de judecată (f.d. 124), de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Profir Elena în cadrul procesului penal, instanța de apel a atestat că prima instanță eronat a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de Profir Elena către Pleșca Roman, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, în temeiul art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală.

În acest sens, instanța de apel a notat că în baza art. 387 Cod de procedură penală, prima instanță urma odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, să admită acțiunea civilă, în total sau parțial, ori să o respingă și doar alin. (3)

stipulând excepția - în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Totodată, instanța de apel a menționat că nici procurorul, nici partea vătămată nu a atacat cu apel sentința, sentința nominalizată fiind atacată cu apel doar de către avocatul Jian Vladislav în interesele inculpatului Pleșca Roman.

Astfel, instanța de apel a indicat că prin prisma prevederilor art. 409-410 ale Codului de procedură penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces, fiind obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului. Totodată, ținând cont de regula de procedură penală conform căreia instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel, instanța de apel judecă apelul în limitele cerințelor înaintate de către apelant, motiv pentru care instanța de apel a notat că nu se va implica în sentința de fond în vederea constatării vinovăției inculpatului și stabilirii pedepsei, pentru a nu agrava situația inculpatului în propriul apel.

În acest sens, deși instanța de apel a atestat necesitatea de casare a sentinței primei instanțe sub acest aspect, instanța de apel a conchis că datorită faptului că sentința a fost atacată doar de avocat în numele inculpatului Pleșca Roman, pentru a nu agrava situația inculpatului în propriul apel, nu se va implica în sentința primei instanțe.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare la 23.03.2018 și 17.04.2018 de către avocatul Russ Sergiu în numele inculpatului Pleșca Roman, care indică temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel.

În argumentarea recursului din 23.03.2018, recurentul invocă că:

- cauza în prima instanță a fost examinată în lipsa inculpatului, care aflându-se la muncă în străinătate nu a cunoscut despre procesul judiciar examinat în privința sa. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către apărătorul numit din oficiu. Pe data de 18.01.2018, instanța de apel a pronunțat decizia prin care apelul declarat de apărător a fost respins. Decizia motivată instanța de apel a pronunțat-o la 15.02.2018. Copia sentinței motivate a fost recepționată la domiciliul inculpatului Pleșca Roman de către mama ultimului Bolun Oxana la 16.03.2018 (dovada urmează a fi prezentată). Instanța de apel a examinat cauza într-o singură ședință, deasemenea în lipsa inculpatului Pleșca Roman, care nu a fost legal citat. Aflând despre decizia instanței de apel, Pleșca Roman care se află

în străinătate, a împuternicit-o prin procura din 22.03.2018 pe mama sa Bolun Oxana să angajeze un avocat în vederea exercitării căii de atac prin recurs.

În argumentarea recursului din 17.04.2018, recurentul invocă că:

- hotărârile atacate nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluția în privința aplicării și individualizării pedepsei;

- s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale;

- plicul poștal nu a fost păstrat, însă faptul că scrisoarea cu copia deciziei motivate a fost expediată de instanța de apel la domiciliul lui Pleșca Roman după data de 12.03.2018 este probat prin răspunsul la petiție eliberat de instanța de apel, prin care au fost informați despre faptul că dosarul a fost remis de grefier în cancelarie la data de 12.03.2018;

- în speță este posibilă repunerea recurentului în termenul de declarare a recursului, or incertitudinea expedierii inculpatului Pleșca Roman a copiei deciziei motivate a instanței de apel urmează a fi interpretată în favoarea recurentului;

- eroarea gravă de drept admisă de prima instanță, care a fost menținută de instanța de apel, constă în faptul că absolut nu a fost specificat în sentință de care anume funcții sau activități condamnatul Pleșca Roman este privat de dreptul de a le ocupa sau a le exercita;

- omiterea concretizării care anume funcții sau activități sunt interzise pentru inculpat, constituie o violare gravă a art. 6, 7 din CEDO;

- ignorarea normelor dreptului material și procedural comisă de instanța de apel și de prima instanță, atestă că cerințele unui proces echitabil nu au fost îndeplinite în cauza lui Pleșca Roman. Aceste încălcări reprezintă erori de drept care nu pot fi corectate de către instanța de recurs și constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârile atacate.

5. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

În acest sens, a menționat că instanța de apel rejudecând cauza, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, și corect a încadrat acțiunile făptuitorului.

Totodată, referitor la dezacordul recurentului cu privire la individualizarea pedepsei, a notat că instanțele ierarhic inferioare și-au axat soluția pe prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, argumentând suficient soluția și în această parte.

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursurile ordinare în termen, or la materialele cauzei penale lipsesc careva date concrete privind data când inculpatului i-a fost înmănată copia deciziei, cauza fiind examinată în prima instanță în ședințele de

judecată din 20 februarie 2017 și 03 aprilie 2017 în prezența inculpatului (f.d. 88, 91), apoi el s-a eschivat de la judecată, fiind anunțat în căutare (f.d. 117-119).

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează că, recurentul drept temei pentru declararea recursurilor, a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și anume cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în privința pedepsei stabilite și că s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că argumentele recurentului invocate în cererile de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

Totodată, analizând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit atestă că în speță este incident temeiul de recurs neinvocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, în sensul că a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului, acest temei găsindu-și confirmarea în prezenta speță.

Potrivit prevederilor art. 113 Cod penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători, iar noțiunea de calificare a infracțiunii cuprinde determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit indică că, prin sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în sarcina inculpatului Pleșca Roman a fost reținut faptul că, acesta având scopul însușirii bunurilor altei persoane, la 13.06.2016 s-a deplasat în s. Pitușca, r-nul Călărași, unde, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că are nevoie de laptop ca să facă pariuri pe internet, a

dobândit de la Profir Elena, locuitoare a satului xxxx, r-nul xxxxx un laptop de model ASUS 15,6 E502MABlue, la prețul de 8690 lei, astfel cauzând părții vătămate un prejudiciu în proporții considerabile (f.d 144, verso).

Fapta constatată de către prima instanță și instanța de apel este pe deplin reținută și de către Colegiul penal lărgit ca fiind dovedită prin cumulul de probe descrise în sentință (f.d. 144-147) și în decizia instanței de apel (f.d. 174-177) apreciate corect prin prisma prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc vinovăția inculpatului, care sunt însușite și de către instanța de recurs ordinar, ce este conform practicii CtEDO (hotărârea în cauza Albert c. României din 16.02.2010) și a căror reapreciere nu este necesară, or în recursurile declarate nici nu se contestă vinovăția inculpatului Pleșca Roman.

Astfel, acțiunile inculpatului Pleșca Roman au fost încadrate de prima instanță în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, - escrocherie „*adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”, soluție, corect menținută fără modificări de instanța de apel, la ziua adoptării deciziei – 18.01.2018.

Analizând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza probelor cercetate detaliat de către prima instanță și de instanța de apel, instanța de recurs ordinar consideră necesar de a le reîncadra, reieșind din prevederile art. 10 Cod penal, a Legii nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea a unor acte legislative în vigoare din 17.08.2018 adoptată după pronunțarea deciziei instanței de apel, prin care au fost introduse modificări la dispozițiile din art. 190 Cod penal, care sunt în favoarea inculpatului.

Astfel, potrivit noilor prevederi a art. 190 alin. (1) Cod penal, se consideră infracțiune de escrocherie - ”*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile*”, totodată fiind abrogat indicile calificativ prevăzut de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a casa sentința Judecătorei Strășeni (sediul Călărași) din 13 decembrie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului și a stabilirii pedepsei, ținând cont de dispozițiile din art. 10 alin. (1) Cod penal, care prevede că „*Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică*

se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale”.

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit invocă că din conținutul noilor modificări ale art. 190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile*”, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) *prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase*; b) *prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate*.

Astfel, instanța de recurs ordinar subliniază faptul că prin modificările legislative operate în conținutul art. 190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpatului Pleșca Roman, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele pre generale, utilizate anterior - „*înșelăciunea sau abuzul de încredere*”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că acțiunile inculpatului Pleșca Roman urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (redacția 26.07.2018), după indicii calificativi „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile*”, fiind constatat că inculpatul Pleșca Roman prin comportament viclean a indus în eroare partea vătămată Profir Elena, precum că a împrumutat laptopul de model ASUS 15,6 E502MABlue de la ea, la preț de 8690 lei, pe o perioadă scurtă, dar în realitate l-a însușit, deoarece nu l-a restituit părții vătămate Profir Elena, cauzându-i daune considerabile.

De asemenea, Colegiul penal lărgit consemnează că la stabilirea pedepsei inculpatului Pleșca Roman va ține cont în deplină măsură de prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seamă la stabilirea felului, duratei ori cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Colegiul penal lărgit concluzionează că la individualizarea pedepsei inculpatului va ține cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite ce este mai puțin gravă, de personalitatea vinovatului, care a fost atras de 2 ori la răspundere penală în baza art. 186 alin. (2) Cod penal (f.d. 47), are mai multe abateri contravenționale (f.d. 51), este caracterizat pozitiv (f.d. 55), nu a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, lipsa circumstanțelor atenuante sau agravante, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, de atingere a scopului pedepsei penale prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Prin urmare, având în vedere cele constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia de a aplica inculpatului Pleșca Roman pedeapsa sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018), cu executarea pedepsei în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) Cod penal în penitenciar de tip semiînchis, care va asigura realizarea scopului sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei noi atitudini a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

Pe cale de consecință, în temeiul celor expuse supra Colegiul penal lărgit consideră că recursurile ordinare declarate urmează a fi admise din alte motive decât cele indicate de recurent, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 13 decembrie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018, în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Pleșca Roman și stabilirii pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte.

7. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Russ Sergiu în numele inculpatului Pleșca Roman, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2018 și sentința Judecătoriei Strășeni

/sediul Călărași/ din 13 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Pleșca Roman xxxxx**, rejudecă cauza, pronunțând următoarea hotărâre.

Pleșca Roman xxxxx se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018), stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen – 1 (un) an 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei se va calcula din ziua reținerii lui Pleșca Roman.

În rest, se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată pe 29 noiembrie 2018.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Ghervas Maria

Boico Victor